

Telegraful

Organ național-bisericesc

(cl.)
Dlui Dr. Horia P. Petrescu, secretar literar al
«Asociațiunii»
Str. Șaguna Nr. 8
Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul cultural al „Astrei”

Serviciul divin

Conform programului anunțat în ultimul număr al ziarului nostru congresul cultural al Asociațiunii s'a început în 24 April a. c. cu serviciul divin oficiat în biserica noastră catedrală și în biserica greco-catolică la ora 9 a. m.

În *catedrala* noastră serviciul divin a fost oficiat de P. S. Sa arhiereul *Vasile*, asistat de preoțimea catedralei.

Au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, Președintele «Astrei» *Vasile Goldiș* împreună cu membrii comitetului central, General Dr. Moga prefectul jud. Sibiu, D-na Sabina Cantacuzino reprezentanta Universității libere, Dl Stelian Popescu directorul «Universului», Dnii prof. universitari Mihail Dragomirescu, Simion Mehedinți și G. Adamescu precum și un însemnat număr de delegați din provincie.

Deschiderea Congresului

După terminarea serviciului divin întreaga asistență se îndreaptă către localul Prefecturii județene în a cărei sală se țin ședințele.

La ora 10¹/₄ dl Președinte *Vasile Goldiș*, ocupând locul presidial și având în dreapta pe I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* și Dr. G. Preda vicepreședinte, iar în stânga, vicepreședintele Octavian Russu și Canonicul Ștefan Roșianu reprezentantul Mitropoliei din Blaj, anunță mai întâi dureroasa știre despre marea nenorocire întâmplată în comuna Costești unde peste 100 persoane au căzut pradă incendiului mistuitor; roagă pe Dumnezeu să ne ferească de astfel de catastrofe și spune, că membrii comitetului central au contribuit la colecta deschisă cu suma de 10.000 Lei.

Citește apoi importantul discurs de deschidere, ascultat de numeroasa asistență cu toată atențiunea, pe care-l publicăm în întregime:

Hristos a învlat!

Nu am pregătit de astădată, pentru întâmpinarea Dvoastră, un discurs cum se zice «festiv». Fiindcă nu v'am poftit la un festival, la părăzi, ci la muncă migăloasă, poate chiar obositoare. Voiu numai să precizez înc'odată ideea în numele căreia am îndrăznit să vă cerem considerabila jertfă a deplasării dvoastră aci și să desenez în contururi mari înțelesul propriu al acestei întruniri, programul de muncă și ordinea ce vom observa la desfășurarea ei.

Congresele anuale ale Astrei, adunările generale cum le zicem noi, sânt mai vărtos de ordin administrativ, dări de seamă, cenșuri de gestiuni, alegeri, hotărâri șematice, aproape simple formule repetate an de an, însoțite de discursuri festive, saluturi împrumutate, banchete cu interminabile toasturi, bal, concert ori teatru, ședințe forțate ale secțiunilor literare și științifice, poreclite și ele «festive», cu public obosit, benchetuit, plictisit. Ca intermitență, în curs de 2—3 ore, într'o singură ședință se încearcă discutarea fără nici o pregătire a celor mai variate și importante probleme, foarte adesea de cătră oameni cu desăvârșire absenți dela orce serioase preocupări culturale, științifice ori literare. Apoi ca lumea să scape de toate acestea obositoare inutilități, în graba mare se iau hotărâri, cari ulterior se dovedesc a fi ori inexecutabile, ori perimate ori chiar deadreptul păgubitoare adevăratelor interese ale Asociațiunii.

Descurajat de repetirea acestui straniu tablou la adunarea generală dela Turda, în toamna anului trecut, am propus să se convoace, într'un timp oarecare, la consfătuire, președinții și câțiva delegați ai tuturor despărțămintelor noastre județene, cari să revizuiască situațiunea Asociațiunii acum după 10 ani dela unire, în statul român, să-i definească rostul, să-i deseneze problema principală de rezolvit, să-i

găsească cea mai potrivită organizare în acest scop. Să chibzuiască mijloacele realizării, să determine categoriile funcționale ale societății românești, cari vor sluji ca suport al executării tuturor celor trebuitoare spre apropierea progresivă a idealului fixat și mai presus de toate să deștepte interesul marelui public pentru acest vechi așezământ cultural al Ardealului, acum al României întregite.

Propunerea mea a fost primită.

Încă din toamna anului trecut am început preparative pentru executarea hotărârii. N'a fost zi, în care să nu mă fi gândit la problema aceasta. Contemplând neîncetat asupra ei, m'am convins, că o simplă consfătuire a președinților dela despărțămintele noastre centrale județene, nu va rezolvi problema. Președinții aceștia sânt oameni de treabă, frunțași ai societății, suflete idealiste, cari cei mai multi aduc apreciable jertfe pentru Asociațiune, fără nici un interes de ordin personal, dar nu le putem atribui căderea să se pronunțe în competență asupra tuturor chestiunilor, cari se impun. Apoi sânt ei înșiși încadrați în organismul actual al Astrei. Câtă vreme noi avem nevoie de competențele consacrate asupra tuturor problemelor, avem nevoie de publicitatea țării, fiind vorba de o înjghebare, care vrea să fie a țării, să slujească țara, să o vrea țara și să o susțină țara.

M'am hotărât atunci să prilejuiesc o întrunire a tuturor adevăraților reprezentanți culturali ai țării și să chem ca referenți ai deosebitelor probleme competențele cele mai ilustre ale generației noastre. Am dorit să avem odată întrunit parlamentul cultural al țării românești după întâia decadă a unirii, fiindcă eu personal sânt adânc convins, că oricât s'ar pierde prin politică, totul se poate recâștiga prin cultură. Și am socotit ca loc de adunare potrivit, orașelul acesta, ascuns în umbra munților ca un

simbol al modestiei și simplității, nedespărțite tovarășe a tuturor marilor făptuitori. În preajma unei catedrale ortodoxe românești ridicată exclusiv din pietatea neprihănită a credincioșilor, săraci în ale lumii și simpli cu duhul, dar neclintiți tari în credință mai vărtos luptând împotriva milenarilor dușmani de moarte ai vieții lor etnice, pilduind adevărul spus atât de frumos în cartea despre evoluția valorilor a adorabilului francez Bouglé «On serre plus fort la hampe du drapeau qui a le vent contre lui» (Mai puternic strângi drapelul, când vrea vântul să-l restoarne). Și aci în mijlocul unui mic, dar vechi popor străin de sângele nostru, care ne ofere clasicul exemplu, că *disciplina sufletească și solidaritatea sentimentelor sunt mai puternice cetății ale existenței naționale, decât numărul neînsuflit și întinderea geografică lipsită de farul aceluiaș ideal.*

Nu știu dacă gândul meu a fost realizat prin adunarea de azi. Se va vedea. Dacă ar fi eșuat deocamdată, nu-i cu supărare. «Qui perdidit numerum, incipiat iterum». Ideea a fost aprobată. Este exclus să nu prindă, națiunea română n'a putut fi desvlușită desăvârșit. Parlamentul cultural român trebuie să se întrunească. Dacă nu azi, altă dată, chemat de altcineva mai cu autoritate, mai competent decât mine. Dar oficialitatea să stea la o parte. Să asiste numai ca slujitoare a obștei, descătușate din catenele servituței moderne organizate în cadrele așa numitelor partide, fie de alternativ guvernământ, fie de orgoliile egocentriștilor personale, ori de ideologiile absurdității doctrinare. *Viitorul sănătos se naște din împreunarea firească a trecutului cu prezentul, altfel produsul ar fi bastard.* Patria este pământul strămoșilor, dar tot atunci ea este zestrea fiilor noștri. N'o slăvim numai pentru trecutul pe care-l încorporează, ci mai vărtos pentru viitorul pe care-l prepară.

Mie însă mi-se aprinde inima de o mare veselie, chiar și de ceea ce văd aci. Am chemat toată intelectualitatea: ministerul instrucțiunii publice, ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, unde cum știe cred toată lumea, s'a clădit un cort și pentru cultura poporului, am făcut apel la capii celor două biserici românești din Ardeal, am invitat reuniunile corpurilor didactice, învățători, profesori secundari și universitari, fiindcă fără colaborarea preoților și a învățătorilor tot zbuciumul nostru întru luminarea poporului rămâne fum în vânt. În frunte cu Academia Română am chemat aci toate societățile culturale din țară, convins fiind, că o coordonare, o oarecare unificare organică a lor este condiție inexorabilă pentru eficacitatea muncii tuturor. Am trimis informațiuni oficiale, am scris chiar personal reprezentanților presei românești, deoarece în mersul triumfal al omenimii spre culmile ascunse în ceața infinitului ale civilizației acum și tot mai mult de acum înainte presa devine factorul deciziv, asumându-și răspunderi, cari vor pretinde o tot mai desăvârșită organizare a ei între marginile utilității universale omenești.

Toți acei cari se găesc aci, vor avea dreptul să-și spună cuvântul lor, fie că sunt ori ba membri ai Asociației, deoarece se pune o chestie de ordin general, *se afișează atențiunii nației întregi problema culturalei*, care înglobează toate interesele și dă în chipul acesta fiecăruia dreptul a-și spune gândul desbrăcat de patima omenească, din care face parte ca o specie bizară patima românească. Nu e vorbă acum de nici o gestiune, nu se vor impune nimănui obligamente, nu se vor oferi trambuline, nu se vor alege președinți, nici comitete, e vorba numai să se aprindă luminări, cari să lumineze tuturor.

Poate ar fi trebuit să așez în fruntea problemelor întrebarea: după toate cele întâmplate și în situațiunea de azi a națiunii române Asociațiunea dela Sibiu mai are rost să existe ori ba? Am crezut însă că la întrebarea aceasta n'ar putea să dea răspunsul vre-un savant, un specialist, o adunare oarecare, *fiindcă răspunsul îl poate da numai conștiința neamului întreg.*

Se știe ce a fost Asociațiunea în trecut. Într'un recent articol al său dl Cezar Petrescu, pe care-l doream odată secretar literar al acestei societăți, definește astfel rostul din trecut al Astrei: «Trecutul Astrei a însemnat pagini de aspre rezistențe în istoria luptelor naționale din Ardeal. Era rezistența cea mai durabilă. Prin cultură, prin păstrarea graiului, prin carte, prin tradiție, tot tezaurul spiritual al românismului din Ardeal galvanizat de Asociația cărturărească din

Sibiu, ca să înfrunte loviturile de berbec ale desnaționalizantilor maghiari. Astra și-a făcut datoria până la sfârșit. A depășit-o chiar. Li datorăm toți românii, de ori unde, o recunoștință, care trece dincolo de oamenii prezentului, la mari dispăruți».

Dl Cezar Petrescu zice pentru trecut. Dar astăzi idealul aprins și vârat tainic în inimi prin Astra s'a împlinit, nația românească întregită își stăpânește însași destinul. Atunci ce rost mai are Astra, — va întreba cineva, — în Statul Român? Noi însă vom răspunde că Statul este o solidaritate mecanică, națiunea însă este o solidaritate organică. Statul român nu a fost totdeauna, el a fost clădit piatră de piatră prin solidaritate organică a națiunii române de pretutindeni ca o minune în istoria omenirii și tot această solidaritate organică a națiunii române îl va susține în fața tuturor primejdiilor din afară ori din lăuntru, *fiindcă acum vântul nu urlă numai din afară, ci și din mijlocul nostru* și drapelul va trebui strâns cu înzecite puteri, pe cari nu ni-le dă decât solidaritatea conștientă a neamului, steaua de eri desprinsă din ceriu și bătută în inimile tuturor.

În ilustrul său discurs dela Sorbona asupra întrebării ce este o națiune, Ernest Renan spunea că «națiunea este un suflet, un principiu spiritual», mie însă mi se pare mai luminoasă definiția profesorului Nae Ionescu, afirmând, că «*Națiunea este o comunitate de iubire și de viață*». Această comunitate de iubire a fost idealul urmărit de Astra în trecut și ea crede în misiunea ei de a rămâne și în statul român altarul aceluiaș ideal, care să reunească în comunitatea de iubire pe toți fiii națiunii române, smulgându-i din drăceasca dihonie ruinătoare.

«O societate — spune Bouglé, nu este numai schimb de serviciu, colaborare de forță, ci comunitate de sentimente, oamenii nu sunt asociați intim, decât numai atunci, când au de respectat în comun unele lucruri. Civilizațiunea nu este numai o sumă de utenzilii, pe cari umanitatea le folosește, ca să stăpânească natura, ci un sistem de țeluri cu destinația de a uni activitățile omenești. «*Întreținerea unui foc sacru e o necesitate de viață pentru oricare societate*». În cartea despre desechilibrul lumii Dr. Gustav Le Bon, constată, că «declinul Romei datează din ziua care Romanii au încetat să-și cinstească zeii».

Asociațiunea rămâne în mijlocul poporului românesc vatra focului sacru indispensabil pentru viața oricărei națiuni și altarul de închinare zeilor scumpi ființei românești în pofida oricăror ademenitoare doctrine de nivelări sociale împotriva legilor organice ale vieții, ori desrădă-

cinării din solul fertilizat prin tradiția generațiilor, din vîaga cărora ne-am întrupat. Sufletele curate unindu-se vor ști să creieze presiunea de atmosferă, care va desinfecța societate românească și va reîntrona morala și cinstea ca principii obștești de viață reguloare, asigurând astfel neamului nostru locul cuvenit în ansamblul civilizației creștine.

În acest scop Vă cer ajutorul și deschid ședința. —

Discursul a fost primit cu vădită plăcere și terminat în aplause pelungite.

Domnul Președinte citește apoi următoarele telegrame primite:

Dlul VASILE GOLDIȘ,
președintele «Astrei»

SIBIU.

Unirea societăților culturale mai ales a celor vechi, pe bază de autonomie și fără amestec de stat e o veche dorință a mea; mă bucur că în Ardeal se simte pentru cultură aceaș nevoie de muncă solidară în vremea hădelor sfârșierii de partide, a materialismului brutal și a parvențiilor de toate spețele și din toate provinciile.

IORGA, preș. Ligii culturale.

D-lul VASILE GOLDIȘ,
președintele «Astrei»

SIBIU.

Împiedecat în ultimul moment a participa la congres, Institutul Social Român, prin mine salutăm primul Parlament al culturii românești, gând vechiu și scump nouă preconizat sub forma senat-cultural. În ajunul publicării de instituit a volumului teoriei și politica culturii urăm periodicitate permanentă de funcționare acestui parlament, desbateri rodnice și cel mai temeinic viitor bătrânei și veșnic tinerii «Astra», pentru împlinirea misiunii ei naționale.

DIMITRIE GUSTI, preș.
Institutului social român.

București.

Blroui congresului «ASTREI»

SIBIU.

Împiedecat a asista la înălțătorul congres al vechii și respectatei Asociațiuni în numele Societății culturale, «Cele trei crișuri» Oradea, urez ca lucrările congresului să fie cât mai folositoare și rodnice pentru înălțarea ideii culturale-naționale și întărirea neamului; «Cele trei crișuri» aderă cu entuziasm la mărețul congres. În numele Societății culturale «Cele trei crișuri»:

Col. BACALOGU.

Domnul Președinte declarând ședința deschisă, numește membrii biurolului și anunță, cu satisfacție, că toate instituțiile și societățile invitate au răspuns că vor participa la lucrările acestui Congres. Astfel: Biserica ortodoxă e reprezentată prin I. P. S.

Sa Mitropolitul Nicolae, Mitropolitul Blajului prin canonicul Roșianu, Înaltul Guvern prin dl General Dr. Moga, Ministrul Instrucției prin dl Inspector Silviu Teposu, Academia Română prin dl prof. univ. Bogdan Duică, Universitatea liberă București, prin doamna Sabina Cantacuzino, Universitatea din București, prin d-nii prof. M. Dragomirescu, I. Mehedinți și Adamescu, etc.

Intrându-se în ordinea de zi, dă cuvântul domnului Dr. G. Preda. Printr'o vorbire mai lungă D-Sa desvoltă *ideile cuprinse în referatul propus asupra reorganizării și concluziile la care se poate ajunge.*

După dl Dr. Gh. Preda ia cuvântul Dr. Căliman delegatul despărțământului Brașov, care spune:

«Despărțământului Brașov i s'a făcut deosebită cinste de a fi însărcinat cu compunerea referatului asupra raporturilor dintre centru și despărțăminte.

Și poate a fost îndreptătită această cinste acordată, deoarece activitatea despărțământului Brașov care a organizat 10 despărțăminte de plasă și 21 de cercuri culturale nu este de desconsiderat. Bazat pe această activitate comitetul din Brașov a întrezărit piedica aruncată propășirii culturale la sate, care de aici înainte formează obiectul principal de combătut. Acest impediment zăcea chiar în statute încurajat de împrejurarea lipsei oamenilor cu interes pentru cauza culturală».

Propune deci schimbare câtorva §§ din statutele Astrei în sensul reglementării atribuțiilor comitetului central și județean precum împiedecarea formării de prea multe cercuri culturale în cuprinsul unui județ, fapt care din lipsa oamenilor pregătiți, da naștere la nemulțumiri, a căror rezultat e inactivitate. Art 3 din statute trebuie modificat în sensul ca despărțământul județean să fie în capitala județului, iar dacă în județ mai sunt și alte centre urbane, acestea să fie sub supravegherea directă a Comitetului Central. La fel art. 40 referitor la diferitele încasări și venituri trebuie modificat.

Urmează dl prof. Bogdan Dulcă:

Raportul dlui Preda a fost atât de complect încât a cuprins toate lucrurile frumoase.

În continuare arată activitatea Astrei în 1928—1929.

Față cu acest rezultat, care reprezintă o forță, ea nu trebuie risipită, ci respectată.

«Astra» nu e încă parlamentul cultural și datoria oricăruia din noi e ca să dea sfaturi serioase.

Propune constituirea unei comisii formată din culmile culturii noastre destinată «a mătura» ceea ce nu e logic din proiectul de organizare, comisiune care să

nu fie prea mare și menit a limezi atmosfera care a cuprins «Astra» la adunarea generală dela Turda.

Di prof. *Suctu — Turda*, aduce motivarea propunerilor de reorganizare făcute după un studiu meticolos.

Di *Dr. Stoenscu — Constanța*, aducând salutul Dobrogii și a dlui General Vladescu; arată pe scurt activitatea secției dobrogene.

Printr'o scurtă interpelare oratorul dobrogean se declară nemulțumit asupra tonului de regionalism feroce cu care a vorbit dl Suci.

Cu acestea, ședința primă s'a terminat. Despre demersul celorlalte ședințe — în numărul proxim.

Serviciile divine în catedrala mitropoliei

Săptămâna patimilor

Încă din Dumineca Floriilor în biserica noastră catedrală s'au oficiat după rânduiala bisericii, denile, la cari au luat parte numeroși credincioși. În această săptămână s'au spovedit și cuminecat mulțime de credincioși din orașul nostru; elevii dela diferite institute de învățământ precum și soldații din garnizoană au fost împărtașiți în săptămânile anterioare.

Incepând de Joi seara toate serviciile divine au fost oficiate de I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de P. S. Sa arhiepiscopul Vasile, de consilierii mitropolitani și arhiepiscopii și de cei dela catedrală. Înainte de cetirea evangheliei a zecea, rectorul academiei teologice, N. Colan, a ținut o emoționantă predică.

Vineri la 4 d. m. s'au oficiat vechernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La intonarea cântării: «Pe tine celace te îmbraci cu lumina ca cu un vestmânt», preoții au ridicat de pe sfântul prestol, epitaful și împreună cu sfânta Evanghelie și cruce le-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipuiește mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări: «Iosif cel cu bun chip».

A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obișnuite din partea preoților și a credincioșilor.

Vineri seara la ora 6^{1/2} s'a celebrat utrenia și prohodul. Credincioșii din biserica arhiplină, ascultau cuprinși de duioșie, frumoasele tropere ale celor trei stări, dela mormântul Domnului: «Viață în mormânt», «Cade-se să te mărim pe tine» și «Neamurile toate». După terminarea cântărilor protoiereul Ioan Dăncilă a rostit o duioasă cuvântare. A urmat apoi ridicarea sfântului aer și încunjurarea bisericii, mergând înainte cântăreții, preoțimea cu aerul, I. P. S. Sa, apoi dl General Panaitescu, Comandantul Corpului 7 Armată, cu ofițerii din garnizoană, reprezentanții autorităților civile și o mulțime mare de credincioși.

În tot timpul ocolirii bisericii, cântăreții au intonat «Sfinte Dumnezeule», s'au tras clopotele catedralei și trupa a dat onorurile.

Serviciul de Joi seara al patimilor și cel de Vineri al prohodului Domnului au fost adevărate manifestațiuni de credință și pietate creștinească. —

Slujba Invierii Domnului

Praznicul Invierii Domnului s'a serbat și în anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Aât la Inviere, la ora 4 dimineața, cât și la liturgie a pontificat I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, asistat de preoțimea din centru. La Inviere, o companie din regimentul 90 infanterie, în frunte cu drapelul și muzica a fost postată înaintea catedralei, dând onorurile militare.

Eșind I. P. S. Sa din altar, rosti în mod solemn cuvintele: «Veniți de luați lumină», și dela lumina I. P. S. Sale și-au aprins toți credincioșii luminile.

S'a început apoi serviciul divin, cu încunjurarea catedralei; după aceasta, în fața intrării principale I. P. S. Sa a citit sfânta evanghelie și apoi a cântat «Hristos a înviat». În clipa când I. P. S. Sa a început să cânte «Hristos a înviat» 21 tunuri au vestit în tregului oraș momentul înălțător al Invierii.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler și credincioși și ajuns în ușa bisericii, cu voce înaltă rostește cuvintele: «Ridicați boieri porțile cele veșnice, că va intra împăratul mării». Acestei alocuțiuni a urmat întrebările din biserică: «Cine este acesta împăratul mării?». I. P. S. Sa: Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în războaie, Domnul puterilor, acesta este împăratul mării.

Dupăce întrebările și răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'au deschis ușile și convoiul a intrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Invierii, la finea căreia I. P. S. Sa în cuvinte sărbătorești a făcut apoteoză Invierii Domnului. «A înviat Domnul, exclamă I. P. S. Sa, pentru noi, deschizându-ne calea spre mântuire și fericire. Invierea Domnului este baza credinței, că Dumnezeu ne poate învia spre o viață nouă și este totodată întărirea nădejdei noastre, pentru ca să nădăduim în Dumnezeu, care dorește să înviem spre această nouă viață».

Serviciul de dimineața s'a terminat la ora 6^{1/2}.

La ora 9^{1/2} I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a fost condus din partea preoțimei în catedrală cu ceremonia obișnuită.

I. P. S. Sa asistat de 10 preoți și 2 diaconi a celebrat sfânta Liturgie.

La finea sfintei liturghii I. P. S. Sa a rostit frumoasa pastorală trimisă din prilejul marelui praznic tuturor parohiilor din arhiepiscopie, ascultată fiind de mulțimea de credincioși cu deosebită luare aminte. Aât la serviciul de dimineață, cât și la sfta liturgie a participat dnul General Panaitescu, cu dnii ofițeri și mulți credincioși.

Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa a fost condus la reședință cu aceiaș ceremonie cu care a fost adus.

În a II-a zi a praznicului Invierii Domnului sfânta liturgie în Catedrală a fost oficiată de P. S. Sa arhiepiscopul *Vasile* cu mare asistență.

La finea sfintei liturghii P. S. Sa a ținut numeroșilor credincioși o instructivă meditație în jurul scenei cu spălarea picioarelor apostolilor (Ioan c. 13, v. 3—17) arătându-se sublimitatea acestui gest de umilință a Creatorului înaintea creaturii Sale, din nemărginită iubire față de om și ca o pildă, cum trebuie să ne fie purtarea cu semenii noștri. Manifestația aceasta de dragoste ne este cel mai sigur ajutor în mijlocul năcăzurilor, pentru că ne face capabili de răbdare, ne restabilește echilibrul sufletesc și ne asigură liniștea internă necesară

spre a trăi și munci cu folos. De sigur lumea în care trăim ne trimite mulți ghimpi de otravă, dar în mijlocul amărăciunilor ei stă ca un punct solid credința, că dacă Hristos a îngenunchiat până și înaintea picioarelor lui Iuda vânzătorul, e în stare să facă acest lucru înaintea fiecărui dintre noi, oricât de nevrednic ar fi. Și acest gând ne ușurează soarta proprie, eliberându-ne simțirea de balastul ce o întunecă și înruiește și aduce o rază de soare în iritația și nervozitatea zilelor în care trăim. Acomodându-ne pildei date de Mântuitorul, din fapta noastră, răsare o viață nouă ce se hrănește din dragoste și care singură e în stare a ne da senzația curată a Invierii noastre morale, aducând în suflete primăvara și desfătându-le în mireasma florilor cerești a dragostei, nădejdei și credinței.

Răspunsurile liturgice le-a dat în ambele zile, corul mixt al catedralei condus de prof. T. Popovici.

P. Sf. Vasile la Rășinari

A face sf. sărbători la țară e un prilej de profunde emoții sufletesti. Pentru țărani sf. Paști sunt zilele amnistiei cerești pe seama păcătoșilor de pe pământ. Să participi la slujba Invierii, să te închini sfintei cruci și evangheliei, să îngenunchezi la molitva Paștilor... toate acestea sunt acte sacramentale, care stau în strânsă legătură cu răscumpărarea omului din păcat.

Numai cei lăpădați din comunitatea creștinească lipsesc de la Paști. Așa e la țară și — laudat fie numele Domnului — urmele Fiului său se simt încă printre creștinii de la țară.

Anul acesta P. S. Arhiepiscopul Vasile a făcut Invierea la Rășinari. A plecat din ajunul Paștilor însoțit de doi asesori consistoriali. La 3 ore dimineața a slujit Invierea la biserica cea mare. De ziua Invierii a sosit acasă mulțimea de locuitori cu rosturi la munte și câmpie. Era o mulțime de popor bărbați și femei. Cimiterul pe coastă scânteia de lumini aprinse la căpătâiul celor adormiți.

S'a continuat și sf. Liturgie, iar la sfârșitul slujbei a cuvântat Prea Sfinția Sa despre darurile răscumpărării prin Isus Hristos. Ascultătorii sorbiau cuvintele predicii arhieresti și desigur vor reveni cu sufletul la predica vrednică de ziua de Paști.

În legătură de idei a explicat P. S. Sa ce l-a determinat să ia atributul «de Rășinari» la numele său arhieresc.

În epoca cea mai grea a istoriei, acțiunea de mântuire s'a început cu credincioșii dela sate. Și atunci Rășinarul a fost reședința episcopescă. Mitropolitul Șaguna a ales să se odihnească alături de mormintele țărănilor din Rășinari. Păstrătorii sufletului creștinesc sunt credincioșii de la sate — să nu se infecteze de călbeaza timpului. P. S. Sa a pus în vedere ascultătorilor că-i va căuta și în alte zile mari ale anului, arătând și prin aceasta cât de mult ține Biserica la credincioșii de la țară și toate nădejdiile se leagă de ei în opera grea a premenirii morale a neamului.

Coresp. Luca.

Anuar. A apărut Anuarul X, al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiu 1928—1929 publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. Cuprinsul: 1. Zece ani din viața liceului nostru, de dir. Dr. I. Bunea. 2. Ce este cercetășia? de dir. Dr. I. Bunea. 3. Ziua Mamei, de prof. I. U. Soricu. 4. Date școlare. — Sibiu, 1930 tiparul Institutului de arte grafice «Dacia Traiană»

Biserica distrusă de incendiu Peste 100 de oameni arși de viu

Biserica dela marginea orașelului Costești din Argeș, aproape de Pitești, biserică ce servea și de capelă a cimitirului, luând foc Vineri seară la ora 8:30, s'a prăbușit peste credincioșii adunați la slujba prohodului.

Incepuse slujba dumnezească, și bărbați, femei și copii ascultau, cu evlavie, glasurile preoților și ale cântăreților. Lumânările aprinse se perindau prin fața icoanelor.

Poate din nebagărea de seamă a vreunui credincios, o coroană atârnată pe un perete a luat foc, care s'a întins la alte coroane din apropiere, făcând o vâlvătae de flăcări. Cei din apropiere s'au străduit să le stingă, dar nereușind au strigat: foc! Panica a cuprins pe toți, și cu gândul să se salveze au dat buzna spre singura ușă a bisericii.

Învălmășeala a fost groaznică. Nenorociții năvăliseră toți la ușă, strivind cei mai tari pe cei slabi. Țipete înfiorătoare umpleau interiorul.

Dar scăparea nu era posibilă. Puhoiul de oameni apăsa ușa, ear nenorocirea se datorește faptului că ușa bisericii se închidea pe dinăuntru, și nu putea fi deschisă, fiindcă masa de oameni împingea mereu.

În vremea aceasta flăcările cuprinseseră întreaga construcție de lemn a bisericii. Lemnul vechi și uscat ardea cu furie. Fumul umpluse biserica și vaețele celor prinși înăuntru erau groaznice.

Scheletul bisericii trosnea și deodată întreaga cupolă se prăbuși în interior.

Cei cari rămăseseră acasă au fost cuprinși de groază văzând biserica în flăcări. Au alergat cu toții. Când au ajuns în fața bisericii, o priveliște îngrozitoare se desfășura înaintea ochilor. Sub ruinele fumegânde ale bisericii, se vedeau mormane de cadavre arzânde...

De undeva, de prin preajma bisericii, apărură singurii trei credincioși cari reușiseră să se salveze în primul moment, povestind cu groază cum a început nenorocirea.

S'a dat de veste în toată localitate și autoritățile au alergat, dar orce ajutor era de prisos.

Pela ora 10 seara, flăcările s'au mai potolit și de sub scrumul lemnării s'a început scoaterea cadavrelor. După socotelile făcute de cei ce-i știau pe ai lor plecați la biserică, s'a văzut că lipsesc peste 100 de inși: bărbați, femei și copii, au fost asicțiați. Cei doi preoți, dascălul și cântăreții au avut acelaș sfârșit.

Din rapoartele oficiale aflăm că biserica avea o vechime de 100 de ani și era construită din lemn, având ferestre minuscule și ușă prea mică pentru ca lumea să se poate strecura într'un caz nenorocit.

Satul Costești are o populație de aproape 500 capi de familie, fără să aibă o biserică de mărimea necesară. Frunțașii satului au luat inițiativa construirii unui lăcaș de rugăciuni, și în ultimul timp au și început lucrările.

În această catastrofă și-au găsit moartea și unii locuitori a căror identificare o va face tot autoritatea administrativă, numai după ce se va face numărătoarea populației.

Domnul să odihnească în pace pe ceice în Marea Vineri a Patimilor și-au găsit un sfârșit așa de jalnic!

Cu acest trist prilej, I. P. S. Sa Patriarhul MIRON a dat un cuvânt de mângâiere și apel pentru o colecție în ajutorarea celorce și-au pierdut părinții și sprâinul și mai ales pentru terminarea clădirii bisericii noi din acea comună.

INFORMATIUNI

Universitatea Populară «Nicolae Iorga», din Vălenii de munte, își deschide cursurile de vară între 15 Iulie și 15 August 1930, sub conducerea directă a dlui profesor Nicolae Iorga. Inscriserile se fac la «Liga Culturală», B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1 București I. — Costul căminului este 200 lei, iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor, și se trimet prin mandat postal, scriindu-se pe cotor «Pentru Cantina și Căminul Vălenii de munte».

Decorat. P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, împlinind zece ani de muncă în organizarea eparhiei, e decorat din partea Inaltei Regențe cu ordinul Coroana Românie în gradul de mare cruce.

Festival artistic. Studenții Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, Valea Târnavelor, vor da un festival artistic în *Mediaș*, la 26 April a. c. Inceputul la ora 8 seara. Venitul este destinat bisericii ortodoxe din Mediaș. Programul este următorul: 1. T. Popovici: Hristos a înviat (cor). 2. Davidoff: «Cerurile spun», 3. I. Drăgoiu: «Pre Tine Te laudăm», 4. I. Cart: «Heruvicul», 5. * * * «Ca pre împăratul», 6. Prof. Dr. N. Terchiș conferență, 7. I. Brăteanu: «Cântec de leagăn», 8. B. Atanasescu: «Clobănașul», 9. Gh. Sarra: «Idilă», 10. P. Dulfu: «Muncitorul» recitare de dl N. Belea, 11. N. Oancea: «Hi, Hai Prahova», 12. I. Brăteanu: «Noaptea de vară», 13. B. Atanasescu: «Foaie verde ș'o răsură», 14. Vasilescu: Balada Iancului și 15. I. Brăteanu: Marșul eroilor morți 1916—1918.

Studenții în vacanță. Cercul cultural «Alba-Iulia» al studenților universitari din Cluj, va aranja în seara zilei de 26 April a. c. (Sâmbătă înainte de Dumineca Tomii) un festival artistic-dansant în sala «Carageale», cu următorul program: 1. Cuvânt de deschidere, de dl Alexandru Crăciun preș. cerc.; 2. Religia, biserica și marxismul, conferință de dl Coriolan Bărbat, membru conferențiar și delegat al secției literare a «Astreii» din Cluj; 3. Iubire, poezie de Bazil Gruia, recitată de dl Ion Popa; 4. Cinematograful, comedie în 3 acte. Venitul este destinat pentru ridicarea unui bust lui Axente Severu în Alba-Iulia.

Revenire. Preotul Dr. Vasile Rebreanu, profesor de religie în Dej, a trecut, cu întreaga sa familie, la ortodoxie. Îndeplinind formele legale, a adresat P. S. Sale episcopului eparhiei Clujului o scrisoare, în care spune: «Aveam de mult și mă ardea dorința ca după unirea teritorială, atât de dorită, să simt și farmecul unirii sufletești în aceeași credință strămoșască ortodoxă... Mulțumesc pentru cuvintele de încurajare, care mi-au dat și îmi vor da tăria să fiu neînfrânt și să pot convinge și pe alții, ca să urnească jos odată acest perete despărțitor de frați».

Mulțumită. Comitetul «Reuniunii cult. naționale a meseriașilor români din Sibiu» mulțumește și pe această cale institutului de cred. și economii «Albina» pentru suma de Lei 5000— votată pe seama Reuniunii noastre din cvota de binefacere pentru scopuri culturale. *Comitetul.*

Poșta redacției

«Activitatea pastorală». Sânt adevăruri des repetate și prea cunoscute. Trimițeți alte.

Publicațiune

Pe lângă intervenția subsemnatului se va vinde prin licitație publică în sarcina și pe riscul debitorului Arzumon Arzumanov în favorul mai multor creditori, cf. § 306 Cod. com., în ziua de 30 April a. c. la ora 3 d. a. în localul spedit W. Herbert din Sibiu strada Ambruster Nr. 8, un stoc de *covoare orientale de colecție*, de mărime și calitate diferită, celui mai mare oferent în următoarele condiții:

1. Covoarele se vând cu bucata, în lipsă de ofertă mai mare chiar sub prețul strigării.

2. Prețul vânzării și impozitul proporțional de 2,64% se achit imediat după adjudecare, în caz contrar covorul se pune din nou în vânzare și primul cumpărător nu va mai putea lua parte la licitație.

3. Cumpărătorul ia în primire covorul imediat după achitarea prețului.

4. Covoarele se pot vedea în localul W. Herbert în ziua licitației dela 2—3 d. a.

Dr. N. Cristea
notar public.

(24) 1—1

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus speșele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și
Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

„ II „ 150—

„ III „ 120—

„ IV „ 200—

plus spese postale Lei 30—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese postale Lei 30—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru ca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100—, plus spese postale Lei 15

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180—, plus porto poștal Lei 15—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. D. Comșa, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomăritul și Vieritul 50 lei și tomul III Legumăritul și Florăritul 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandație 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerțului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de E. Hodoș. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.